Ч. 41 (12.407). Львів, неділя 23. лютого 1930. Płaciowa opłata uiszczono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Папа проти релігійних переслідувань у СРСР.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, лютий 1930.

Саме тоді, як секретар фашистівської партії Тураті був у папи, папа складав свій лист до кардинала Помпілія в справі релігійних переслідувань у СРСР. Ми не знаємо, чи ця тема входила також в обсяг їх розмови. Але у всякому випадку, ціла низка ріжних арґументів промовляє за тим, що цей лист, який називає поведення більшовиків жахливою і злочинною хулою, вийшов з ватиканських канцелярій після довгих обміркувань і цілої низки дипльоматичних заходів. Тому треба дивитись на нього, як на далекосяглий факт, що має започаткувати рішучий поворот у політиці до СРСР. Вправді, християнське сумління багатьох католиків мусіло чимало перетерпіти, але тепер вже має повне задоволення: релігійні переслідування в СРСР і на Україні викликали реакцію не лише в протестантській, англіканській церкві, але й у католицькому Римі. Більше того, цей католицький Рим цілою низкою дрібних фактів намагається навіть доказати, що рух протестів проти антирелігійної політики більшовиків був заініціований власне Ватиканом, а не англіканською церквою. Дуже добре, що на цьому грунті можуть вже розвиватися суперництва...

Лист папи до кардинала Помпілія має величезне значіння. Не буду переказувати його подрібного змісту, бо він вам певно вже відомий з телеграм. Зазначу лише, що в цьому листі папа закликає до „хрестового молитовного походу", призначаючи на те день 19. березня, коли сам папа відправить богослуження у базиліці св. Петра. Там відправляє він лише у вельми важливих випадках. Цього дня все католицьке духовенство цілого світу буде правити богослуження по всіх парохіяльних церквах.

Більшого морального удару, як цей, більшовизм ще не дістав. Коли-ж ми пригадаємо, що лист папи припадає на часи найбільшої більшовицької компромітації в европейській опінії у звязку зі справами Бесідовського і Кутєпова, то можна чекати від нього поважних наслідків, що йтимуть далеко поза самий „молитвений" хрестовий похід. З цієї точки погляду надзвичайно цікаво піднести з одного боку відношення англійської і французької преси, що використовує лист папи для черговой кампанії за остаточне зірвання з більшовиками, і відношення італійської преси з другого боку, яка майже цілковито здержується від якихнебудь коментарів.

Більше того міністеріяльна „Трибуна" вважає за вказане навіть проходолодити враження, яке міг би зробити на італійського читача лист папи, зазначуючи, що „антирелігійна боротьба в СРСР, яка викликала протест папи, не є якимсь особливим проявом більшовизму, як такого, тільки такою самою акцією, яку, як і в інших ділянках життя, більшовизм довів до крайно жорстоких і варварських меж... Прагматична ірреліґійність, що походить із мізкового індивідуалізму і стає масовою, не може не набрати характеру систематичної, жахливої боротьби проти релігії; тимто і більшовицькі переслідування звязані з „Лігою Безбожників", що є не російського, але европейського, типічно масонського розгалуження".

Стаття „Трибуни", з приводу листа папи, називається „Факт універсальний", і власне в цьому бажанні надати антирелігійній боротьбі у СРСР „універсальний характер" я вбачую бажання звести на нівець цілу сконцентровану на Радянщині силу удару папського листа шляхом знищення його сконцентрованости і при допомозі розпорошення по „цілому світі..."

Не буду тепер спинятися над вияснениям цієї позиції італійської урядової преси. При тім ході подій, що починає розвиватися по цілій Европі, і при тому загальному піднесенні обурення, що охоплює найширші кола населення, ця позиція не може бути дуже сталою. Певне лише, що не фашистівський італійський уряд візьме в руки ініціятиву в якомунебудь „хрестовому поході", до якого фактично закликає папа, що не завагався в перших рядках перекласти цілу відповідальність за події, що розвиваються в СРСР, на ті уряди, які брали участь в ґенуенській конференції...

Хто-ж візьме цю ініціятиву?

Я не знаю, чи ви звернули увагу на цікавий діяльоґ французького премієра Тардіє з одним журналістом, що був опублікований у ріжних часописах. Журналіст запитував, як французький уряд буде реаґувати на справу Кутєпова, і чи може ця справа вплинути на зірвання зносин з більшовиками. Тардіє відповів, що справа Кутєпова належить до поліції, що-ж до зірвання зносин з більшовиками, то це є питання не французької компетенції, а **світової...** Відповідь досить загадкова, але вона набирає особливого значіння, внаслідок повідомлення, що еспанський, найбільше католицький король, Альфонс, збирає у Барцельоні всіх кавалерів ордену Золотої Вовни, — ордену, що до нього належать королі: еспанський (голова), англійський, італійський, шведський і данський, імператор японський, бувший німецький кайзер, президент Думерґ, Поанкаре та інші. Метою цього зібрання малиб бути вибори нового члена ордену, що мав би заступити... Миколу II, б. російського царя. Бо зпоміж 51 членів ордену не достає тільки одного і то саме Миколи II. Певно, що не всі члени ордену знайдуть фактичну можливість прийняти участь у цих незвичайних зборах, які не відбувалися ні разу від часів Карла V. Але преса повідомляє, що багато членів, а в тому числі Поанкаре і бувший німецький кронпринц вже надіслали свою згоду.

Не можна сумніватися, що дійсно головною темою нарад цього зібрання буде справа відношення до більшовиків, які заволоділи дорогоцінною відзнакою Золотої Вовни Миколи II, і не віддають її назад, відмовляючись тим, що ця відзнака, мовляв, є тепер власністю СРСР.

Евг. Онацький.

Упадок кабінету Тардіє.

Економічний підклад французької кризи.

Коли поглянути на пересічного французького громадянина, на емісійний банк Франції та на французького міністра фінансів, то легко найти спільну їм усім рису: ощадність і громадження золота. Ця прикмета французької суспільности, найвищої фінансової інституції та шефа французького державного скарбу — дала Франції одно з передових становищ у фінансовому світі.

Те, що у приватному житті зветься ощадністю, має у фінансовому публичному житті назву тезаврації (**thesaurisation**). Система тезаврації в нинішній час надзвичайно маркантна для французької фінансової державної політики.

Вчорашнє голосування в палаті Бурбонів проти кабінету Тардіє є саме наслідком задалеко посуненої методи громадження бюджетових надвижок. Пропонований міністром Шероном бюджет давав півтора міліярда франків надвижки державному скарбові. Незручне домагання заяви довіря для уряду п. Шероном у хвилині, коли фінансова комісія намагалася, аби купець мав право при плаченні податків відіймити від загального свого доходу квоту винагороди, яку в практиці повинен би він платити своїй жінці, що разом із ним працює — ось і причина безпосереднього упадку уряду п. Тардіє. Прийняття такого внесення зменшувало би приходи держави на 60 міліонів франків. Тут напроти себе поставлено дві тези громадження ощадностей: суспільністю, чи державним скарбом. Палата послів пішла за суспільністю.

Французи жартують, що вони мають двічи у місяць усмішку на своїм обличі: перша, коли після одержання місячної платні вони можуть відложити хочби маленьку пайку до каси, а друга усмішка появляється на їх лиці тоді, коли вони вичитують, що **Banque de France** закупив штаби золота.

Політика громадження золота емісійним банком Франції дала у практиці надзвичайно ґарні наслідки: довіря суспільности до своїх фінансових інституцій, до свого національного гроша. А підчас світової війни ця політика увільнила французьку суспільність — за вимком перших хвиль війни — від страшного економічного катаклізму — мораторії. Підчас найсильнішого наступу німців француз вкладав із найбільшим спокоєм гріш у банк, знаючи, що він не пропаде та що зможе його вибрати в довільний для себе час. Звідси ця велика популярність найвищої фінансової інституції у Франції. Та усміх француза зникає, коли державний бюджет замикається великою надвижкою, бо це діється коштом його кишені — плаченням надмірно високих податків.

Міністр Шерон, який по відході Поанкаре вірно наслідував його політику, не мав щастя чи може і здібностей свого великого попередника. Коли Поанкаре домагався високих бюджетових надвижок — його домагання були зовсім оправдані. Франк не був ще стабілізований, не було ще ратифікації договору ні Кайо ні Мельон-Беренжера, а тимсамим і грози негайного плачення боргів, які Франція затягнула підчас війни. Сьогодні ці всі проблеми розвязані, а розквіт економічного життя Франції не давав причини сліпо продовжувати систему надто великих бюджетових надвижок. Тому то фінансова політика п. Шерона підлягала якнайгострійшій критиці цілої преси.

Кріза надходить у хвилі найменше відповідній, бо саме в часі льондонської конференції. Яка буде її розвязка, годі сьогодні передбачити. Кажуть, що теку міністра скарбу, а може і президію, мав би обняти Поанкаре, який уже виздоровів. Чи Тардіє поверне до влади, не знати, тимбільше, що він вповні згоджувався з міністром фінансів Шероном.

Париж, 18. лютого 1930.

Д-р Ю. Студинський.

Подорож Шобера до Берліна

Віденська преса повідомляє, що австрійський канцлер Шобер вибирається до Берліна, де зложить візиту німецькому президентові і матиме з ним політичну нараду. З Берліна Шобер виїде до Потсдаму, а з поворотом відвідає закорд. міністра Курціюса і виголосить промову до австрійської кольонії в Берліні. Ця промова буде передана через радіо.

У сліпій вулиці.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, лютий 1930.

IV.

Дивуватися занадто їм не доводиться. „Ініціятива“ й „самодіяльність“ усяких їхніх організацій, у роді „кулек рольнічих“, пасічничих товариств, сільсько-господарських кооперативів і т. д., протягом останніх років дійсно можуть нагнати панічний страх на всякого неупередженого економіста й адміністратора. Адже-ж вони проковтнули, як акули, міліони, а користи ні на гріш.

Але наказ про обняття всього економічного життя соймиками викликав у соймиківців покищо лише один відрух: чухання потилиці. Легко сказати: обійми й відроди, але по правді соймикові бюджети вже й так роздмухані до краю, а платнича спроможність селянства зменшилася до зера. Соймикам самим доводиться думати, деб узяти грошей на платню для службовиків, які, буває, цілими місяцями її не бачать. А що-ж казати про грандіозні пляни обняття всього господарського життя!

На нещастя, ні соймики ні волосні ради не є в дійсности самоврядуванням. Бо хіба-ж самоурядам можуть наказувати: на культурні й агрікультурні організації допомог не давати? А найгірше, що й населення ставиться до них не так, як ставилосяб до дійсного самоврядування чи як колись ставилося до земства, яке справді було самоврядуванням.

V.

Беручи під увагу всі згадані умови життя, можна не вагаючись сказати, що при цих умовах та при нехтуванні приватної ініціятиви та самодіяльности населення, сподіванки на господарську поправу безпідставні.

Ні державних фондів, ні фондів самоврядувань не вистарчить, щоб підняти господарське життя населення бодай на ступінь рівноваги. Всякі штучні, з політичною метою створені польські товариства й союзи, не тільки не допоможуть цьому, але ще погіршають становище, бо обтяжать населення зайвими й безкорисними видатками з загальної скарбниці.

Колиб хто дійсно хотів допомогти населенню піднятися у господарському відношенні, то перш за все **мусів би відпекатися всіх цих штучних політичних зайвотворів,** що перешкаджають повести господарське життя по шляху природньому — по шляху **приватньої ініціятиви й самодіяльности населення.**

Кажучи іншими словами, ніхто в сучасних умовах не в силі спасти наше селянство від господарського краху, як тільки **воно саме.** Але для цього воно мусілоб одержати повну можливість перевести в життя свою ініціятиву й повну свободу господарської самодіяльности в сільсько-господарських товариствах і кооперації. Під цей час ініціятива хліборобських мас звязана по рукам і ногам. А для самодіяльности взагалі найгіршими є ті умови, які створюються обмеженнями й перешкодами.

VI.

Все це, як сказано вище, є водою на млин інтернаціоналістів, які навіть починають вимсловлюватися проти всіх тих заходів, що можуть хоч чим-небудь покращати життя селянства або принаймі зменшити його злидні. Для них чим гірше, тим краще, бо тим більше ллється води на їхній млин. Господарська скрута для всіх є неприємна й шкідлива, лише для них є вона корисна, як є корисні для них всі спроби „співжиття“ та „уніфікації“.

В таких умовах перед українським свідомим громадянством є лише один шлях: оскільки можливо, кинути всі активніші сили на господарську ділянку, не дати пригаснути народній господарській ініціятиві, розвинути самодіяльність селянства до можливих границь, не зважаючи на всі безглузді перешкоди*).

Обовязком політичних представників народу є добиватися можливих умов для виявлення господарської ініціятиви й самодіяльности населення.

Коли енергія населення, що так страшно мовчить під ударом господарської кризи, не буде спрямована у цьому творчому напрямі, то вона мусить піти в іншому напрямі, від якого можуть захитатися рештки підмитої народньої господарки. Вода тече власне на цей млин.

В. Островський.

*) Оскільки безглуздо гальмується господарська ініціятива й самодіяльність, свідчить такий факт: цими днями дубенське старостово відмовило дозволу на курси молочарства в с. Уїздці „з огляду на публичну безпеку“.

Вт'кають зп'д комдиктатури.

В ріжних місцях радянсько-польського кордону, польська сторожа переловила селян, що втікають із СРСР на захід. Всі вони походять з України та Білорусі та оповідають, що за межі комуністичного раю вигнала їх насильна колективізація їх господарств. У самім виленськім окрузі переловлено 80 утікачів. В околицях Радошковиць більшовицька прикордонна сторожа стріляла з крісів до втікаючих збігців і вбила двох „кулаків“, а одну жінку поранила, яку збігці всеж перенесли поранену на територію Польщі.

СЕНАТ.

Промова сен. Децикевича.

На бюджетовій комісії сенату при розгляді бюджету міністерства праці і суспільної опіки забрав слово *сен. В. Децикевич*, займаючись справами еміґрації. Еміґраційний уряд не допускає українських сільських робітників до Німеччини і Франції на сезонові роботи, лише до заморських країв. Цілю такої політики є позбутися українського сільського пролетаріяту та дрібного селянства, замісць дати їм можність матеріяльно скріпитися. Звернув увагу на курйоз, що новооснований еміґраційний синдикат продає корабельні карти, при чому за кожну продану карту дістає від корабельної лінії по 15 долярів!

Сензаційна заява мін. Пристора.

У відповідь на виводи сен. Децикевича міністр праці полк. Пристор заявив коротко, що **польський уряд не робить жадних перепон для української сезонової еміґрації до Німеччини, — навпаки, це Німеччина не хоче „русінув“ і їх умисне не впускає.**

Промова сен. І. Макуха.

19. лютого дебатовано на бюджетовій комісії над бюджетом німіcтерства внутрішніх справ. Від Українського Клюбу виголосив довшу, півторагодинну промову сен. І Макух. Оце головні риси промови, якої тему творило відношення польської влади до національних меншин, зокрема до українського питання.

Польща не має ніякої позитивної програми розвязки українського національного питання. Українці, це не меншина в розумінні західноевропейськім, бо становлять більшість на своїх споконвічних землях. Ніяке польське правительство не виставило позитивної програми розвязки українського питання, лише одна польська народова демократія (вшехполяки) має ясну програму, проголошену Станіславом Ґрабським. Ця програма звучить: за 25 літ не буде української мови! Нинішне польське правління не виставило жадної позитивної програми, бо реґіоналізм це чейже не розвязка української проблеми. Зате виставлено лише неґативну програму — і тут промовець вичислює детально, в який спосіб і в яких ділянках її переводиться у життя.

Ширше спинився на справах самовряду-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ. 10)

З нових книжок.

9. Клопоти з мовою.

При огляді згаданих книжок не можна промовчати найбільшої їхньої болячки: літературної мови. Про мову й стиль кожної з них можна би написати бодай по одному фейлетоні.

Одно з найважливіших завдань супроти нових творів, виконуване роками Франком із самопожертвою, ціною його власної творчої праці, завдання виправки мови, стилю, а часто й усієї форми твору перед друком — нині в нас не істнує. Щораз частіше й голосніше треба в нас пригадувати авторам і видавництвам, що навіть у народів з виробленою літературною традицією, де ґімназія й університет учать кожного володіти літературною мовою, — що й там ведеться така праця невпинно й немилосерно.

Автор, що має уяву, „живий стиль“, чи як там схочете назвати його письменницький хист і талант, може хронічно, просто органічно бути нечутливим на граматику а навіть на чистоту мови. Навіть визначні письменники у палі паперового красномовства шкварили нісенітниці. Від того, щоб усі ці „ляпсуси калямі“ не ширили безголовя серед читачів і щоби не надривали доброго імени автора й літератури, істнує у всіх видавництвах світа окреме становище референта літератури, що перечитує рукописи, виправляє, підготовляє їх до друку і переводить фахово коректу.

Знаючи наші бідолашні обставини, не можемо домагатись, щоби видавництва наслідували чужину аж так далеко. Але те, що ми робимо щодня в часописі, таки робити необхідно: — виправляти зовсім примітивні помилки мови і правопису. Автори, видавці й читачі нехай не покликуються на часопис, показуючи в „Ділі“ там і сям помилки, які, прогнані дверима з одної статті, вертаються вікном у другій. При технічних обставинах видавання денника нема у нас ніякої змоги виправити як слід щодня всіх рукописів, що приходять зпоза редакції. Крім цього поспіх, з яким доводиться вкидати кожний намазаний клаптик паперу у пащу друкарської машини, не дає ні хвилини часу до надуми. Не автори від денникарів, а денникарі від авторів повинні вчитись літературної мови.

До згаданих книжок підходжу тут із мінімальними домаганнями; виписую із них лише ті помилки, які кожний із нас у редакції виполює щодня із присланих статтей. Майже всі ці книжки мають загально поширені в нас такі польонізми, яких є чимало в „Роксоляні“ *Назарука:* „старався о її руку“, „просила о зломання приречення“ (аж дві помилки нараз: замісць дієслова „зломати“ — іменник); „чути було грання труб і биття в дзвони“ (зам. „чути було як грають труби ..“); „так вилинялий“ зам. такий; „мимо того“ в знач. дарма; „длятого“ зам. тому; „втім“ у знач. нараз, нежданo; „блуд“ (хиба) характеру“, „меньша о те“, „зробилося (стало) їй лячно“, „махнально“, „опустив“ кімнату“, „спокій уділяється“, „змішався“ (збентежився), „перестрах не до описання“. Є і чисто граматичні недогляди в ролі „щораз більше важко“, „потворів“ зам потвор і ін.

А ось довгий реєстр москалізмів у Назарука: „женщина“ зам. жінка (у нас і досі є ще багато людей інтеліґентних, які вірять, що це російське слово ширше чи шляхотніше від слова „жінка“), „ізза“ в знач. задля, „лента“ (стяжка), „лучі“ (проміні), „обморок“ (омління, мороки), „грудь“ у знач груди, „більше чим“ (зам. як, ніж), „полоса“ (смуга), „особенно“ (особливо, надто), „вдохновення“ (натхнення), „цінка звязь“ (тісний звязок), „подвижний (рухомий, ворушкий), „одушевлення“ (захоплення), „пчоли жужжали (бреніли), „покрасніла“ (почервоніла), „животні“ (звірята), „ущеля“ (межигіря, проваллля), „запрятувало думки“ (займало), „роза“ (рожа), „источник“ (джерело), „представлення“ у знач театр. вистави, „шуткувати“ (жартувати), „прийомна“ (вітальня), „лучше“ (ліпше, краще), „схрестити руки“ (скласти на хрест), „отшельник“ (пустельник), „желання“ (бажання), „пилка“ (мячик), „прозрачний“ (прозірчастий)...

о в „Роксоляні“ також слова, що їх автор уживає в своєумному, не завсіди зрозумілому значінні: напр. „напрасні удари“, „напрасна зміна“, „напрасний крок“; „внутрішній розрух опанував її душу“. Зі стилем не є краще. Ось кілька прикладів: „Нараз немов перун тріс у ній (?) і потряс цілим єством її“. „Комендант сторожі, побачивши її напрям (?!), щез як камфора (!)“. „Побачиш, що тобі не буде зле по здобуттю гарему“. „Вдивлявся в її легке, гармонійне колисання...“ „Думки як лискавки почали її літати по голові в дикій погоні!“

Богдан Лепкий уживає постійно провінціяльного галицького москалізму „всьо“ зам. „все“, „усе“. „зробилися“ (нпр. зробилися дуже зависні) зам. стали, і таких москалізмів: „везло“ (велось, таланило), „пристроїтися“ (влаштуватись), „міжтим“ (между тѣм) у знач. підчас того, „приютив“ (захистив), притащив“ (притягнув), „пригнув“ (підскочив), „ґрадуси“ (ступені), „вибачаюся“ (прохаю вибачення), „условє“ (умовина, застереження), „чоловік являється (зам. є) найсильнішим“, „шорох“ (шелест), „вибритий“ (виголений). Польонізми: „горач“ (гіркота), „сни о славі“, „на відвороть“ (!) у знач навпаки, „повтаряй“ зам. повторяй, „так модну“ зам. таку модну, „о котрі“, „між табором а (зам. і) столом“.

З огляду на імя Лепкого дуже прикро вражають у його книжці й деякі граматичні неточности: „левкоїв“ (зам. левкой), „сараче“ (зам. сарако). Одні слова аж надто „передніпрянщені“, як напр. „побачіння“, „вибачіяня“, „сарбую“, „зівсім“, а поруч цього „столець“. Невідомо, чому Лепкий почав уживати такого „зайвотвору“, як „щолиш“ у значінні „аж“ і „щойно“: „Може щолиш завтра“... „Маю щолиш 37 літ“. „Щолиш за вісімнадцять годин“. „Щолиш нині скортіло“... „Орхестра“ є раз жіночого, а раз мужеського роду „орхестр“. Правопис (за що автор уже не відповідає) сорокатий; є там навіть „а вжеж“ і „на вколішках“.

Про нечисленні, хоч прикрі, помилки Ф. Дулка згадаю в фейлетоні про його книжку.

(Докінчення буде.)

вання, доказуючи фактами, що на українських землях у Польщі не істнує громадська ані повітова самоуправа. Після того обговорив способи урядування адміністраційних властей. У другій частині мови спинився над станом української проблеми. Підніс розвій національно-політичної думки української нації та порівняв ступінь її перед війною з теперішнім рівнем. Зазначив як диспоглял. таку поведінку з українським народом після великої світової революції та самостійного державного життя української нації, в добі панування самоозначення народів.

Польська суспільність, зокрема її демократичні кола, хоча відчувають вагу українського питання, не мають відваги взятися до його розвязки. Несміливі виступи в соймі і пресі вказують, що страх перед утратою патенту на доброго польського патріота, відбирає їм цю відвагу.

Заява міністра Юзефського.

На промову сен. Макуха реаґували всі польські партії; зокрема сенатор *Ґломбінський* (НД.) довго полемізував, а *Домбський і Роман* (ББ.) заявилися „прихильниками культурного розвою українського народу під умовою льояльности". *Іжицький* (Вызв.) підніс згідність змагань селянських мас польських і українських до кращого економічного і культурного розвою, а сенатор *Струг* (ППС.) підніс з натиском, що розвязка українського питання, це квестія життя Польщі, але ніхто над нею не думає.

Міністр *Юзефський* не був приготований на таке поставлення справи і видко було, що не мав відваги заявити своє засадниче становище до поставленої широко української проблеми. Тому лише як ресортовий адміністратор заявив, що відносини стабілізуються на Волині, а й у Східній Галичині устабілізуються, як уступить давна австрійська метода юдження одної нації проти другої. *Є за повним рівноуправненням українців* (не додав застереження: під умовою льояльности). Приріс розслідити всякі надужиття і усувати на місці.

Проти „протиалькогольного закону".

До польського сойму зголошено проєкт новелізації т. зв. протиалькогольного закону. Польські товариства інвалідів і численні торговельні спілки внесли до сойму меморіял у цій справі, в якому висловлюють свої сумніви щодо спроможности виконання цього закону.

Вони кажуть, що не зважаючи на заборону, всі пють горівку в суботу і в неділю і ніяка поліція не в силі цієї заборони провести в життя. Далі стверджують, що в Польщі нема пива, яке малоб тільки 2.5 відсотків алькоголю, а натомісць всюди продають пиво, що має 3.5—4.5 відс. алькоголю. Вправді у Польщі був один бровар, що продукував пиво з 2.5 відс. алькоголю, але його пива ніхто не пив. У Польщі істнує 20 тисяч алькогольних крамниць (шинків) тоді, коли закон дозволяє тільки на 12.500. Тепер неможливо й недопустимо зліквідувати аж 7.500 шинків. В околицях, у яких є менше шинків, розвивається тайна торговля алькоголем. Заборона продажі алькоголю у реставраційних ваґонах спричинює, як каже меморіял, те, що чужинці, їдучи до СРСР, оминають Польщу та подорожують через Данціґ або Кеніґсберґ. Конечним є зменшення віддалі шинків від церков і шкіл на селі до 100 метрів. Досі обовязувала віддаль 300 метрів. Заборона продажі вина по залізничих ресторанах шкідлива, бо подорожні потребують часто вина для здоровля. Заборона консумції алькоголю в обсязі деяких будинків як напр. у касарнях є фікцийною, бо не можна сконтролювати напр. офіцерів, що мешкають у касарнях, чи вони не уживають алькоголю в себе дома.

Крім того меморіял підносить, що проґібіцію ввело у себе тільки *коло 150 громад у Сх. Галичині і то з політичних оглядів, бо українці бажали таким чином зменшити прибутки спіритусового монополю.* У чисто польських воєвідствах, крім одної місцевости Прушків, ніде проґібіції не введено.

Так то змальовують справу заінтересовані у продажі алькоголю торговці й шинкарі. Цікаве їх відношення до проґібіцийної акції на терені українських громад у Сх. Галичині. Видно, що б. міністр Складковський, який боровся з протиалькогольним рухом у Сх. Галичині, черпав свої арґументи проти нього, від самих таки „заполічених" шинкарів.

За Паневропу.

У Женеві відбуваються наради у справі створення союзу европейських держав. Першим етапом до цього мало би бути порозуміння у митних питаннях. Плянується скликання міжнародньої конференції міністрів праці в ціли усталення форм економічної співпраці держав Европи.

Весела наука.

„Воскресное Чтение", офіціоз варшавської митрополії, має досить дотепних співробітників. Не подобалося їм, що я цифровими даними виказав у „Ділі" (ч. 1—2) несправедливість оголошеної Синодом виборчої ординації на Церковний Собор, яка штучно зводить правосл. українців до ролі незначної меншости на Соборі, тоді як в дійсности ми складаємо три четвертини правосл. церкви в Польщі. З приводу цього п. Вокс у „В. Чт." (Ч. 3) повчає, що — „з цифрами треба поводитись обережно, а передовсім їх треба знати, а не вигадувати". — і вказує, що напр. варшавська епархія має не 55 парохій, як подано мною в „Ділі", а 82; Волинська — не 655, а 681; Поліська — не 309, а 317 і т. д. На щастя мій шан. опонент тут же сам признається, що кількість правосл. парохій взагалі є „мінлива" й „умовна..." Коли так, то й зауваження „В. Чтения" з приводу неточности моїх даних про такі **„мінливі"** й **„умовні"** речі паде само собою: очевидно, добути з синодальної канцелярії найновіщі дані— з початку 1930 р. — мені (ще й по анатемі) неможливо. Але у своїх висновках я опирався все-ж таки на синодальних матеріялах, тільки оголошених трохи давніше („Правосл. Календар на 1923 р.") з тими поправками, які мені стали відомі пізніше.

А зрештою, з порівнання цифр, навіть поданих „В. Чтением", легко переконатися якраз у справедливости моїх докорів, бо непропорціональність представництва поодиноких епархій на Соборі просто бє в вічі: якщо від 82 парохій Варшавської епархії буде 8 соборян, то яким дивом від 681 парохій з Волині має бути тільки 24, а від 317 парохій Полісся — всього 12 соборян?

На це хитромудрий п. Вокс каже, що для оцінки синодальної виборчої ординації треба опиратися не на кількости парохій, а на **числі вірних кожної парохії: тоді, виходить, кожний** напевно вже переконається **у батьківській справедливости** й опіці св. **Синоду щодо** українців. Не сумніваюся, що така перевірка була би цікавою й повчаючою, — **але вся штука в тім, що п. Вокс на доказ своїх слів не подає ані одної цифри!** Це вже, безперечно, є вершком „обережности з цифрами", до котрої він і нас взиває. Зрештою, на цей раз дуже мудро було з його боку застосувати такий метод, бо інакше прийшлось би п. Воксові свої поучення забрати назад. Але, на біду, ця наука про пошанування цифр, коли сам ментор старанно цифр оминає, природно, збуджує тільки... веселість.

Отже, коли „В. Чт." **забуло (?) подати статистику епархій,** то ми собі дозволимо цим зайнятися. Після зібраних мною офіціяльних даних кількість правосл. населення виглядає так: Варшавська епархія — 209.910 душ — 8 делеґатів на Собор; Виленська — 466.589 душ — 8 делеґатів; Гродненська — 636.298 душ — 8 делеґатів; Поліська — 943.882 душ — 12 делеґатів; Волинь — 1.126.827 душ — 24 делеґати.

З порівнання цих даних виходить, що одного члена Собору висилає 26 тисяч людности з Варшавської епархії, 47 тисяч з Волині, 58 тисяч з Вильна, 78 тисяч з Полісся, 79 тисяч з Гродненщини. Інакше кажучи, в очах варшавської митрополії один варшавяк вартий стільки-ж, що двох волиняків, або чотирьох поліщуків та білорусів (з Гродненщини). Так виглядає синодальна справедливість, якщо послухати веселої науки п. Вокса, і обрахувати представництво на Соборі відповідно до кількости населення всіх епархій.

В кожнім випадку шануємо мову цифр і охоче їх подаємо. Та нехай іншим разом і „В. Чтение" з цифрами не ховається, як з митрополитальним бюджетом, а викладає їх начисто: тоді може, воно признає й нам трохи... рації.

Що до проголошеної Синодом виборчої ординації, то варто також додати ще деякі фактичні доповнення.

„Особая Комісія" при Митр. Раді у вересні 1928 р. ухвалила, що від епархіяльних місіона-рів на Соборі має бути 1 делегат. Але довідуе-мося, що Синод покликав усіх пять — очевид-но, для збільшення урядничих голосів. Та в до-пільности такої зміни можна сумніватися вже хоч би з огляду на персональний склад епарх. місіонарів. У Вильні цю посаду займає архи-мандрит Филип Морозов — загально відомий з того, що перелетів був свого часу на т. зв. у-рядову унію, але, не зіставши й там „біскупом", незабаром повернув знову на православя, став-ши за те... місіонарем. Очевидно, має не аби який сприт, і на власному досвіді вчитиме, як перебігати від одного пана до другого. На Со-борі, без сумніву, гратиме одну з перших скрипок.

Не гірше репрезентується також епарх. мі-сіонар з Волині, п. Перетрухин. Цей пан — оче-видно, також москвин, як і о. Морозов — не знаючи наших селян, вскочив „в істрію". Ві-домо, — коли селянин питае, яка партія най-краща, то можна бути певним, що він вже ви-робив свій погляд на справу, й хоче тільки пе-ресвідчитися — що на це пан скаже? Отож до-велося п. Перетрухину бути в однім селі на Во-лодимирщині, де парохіяни запитали його, чи варто правити Службу Божу українською мо-вою? Тут „господин Перетрухин" розмяк, і по-чав виснювати селянам, що, мовляв — хоч ви-ща церковна влада на це дозволила, але як-же його правити по українськи, коли замісць, напр., „Радуйся Невѣсто Неневѣстная", прий-деться виголошувати — „Регочи дівчино неза-сватаная..." Наводив і інші, не менш дотепні зразки свого знайомства з українською мовою, але не помітив бідачисько, що селяни тимча-сом записували найбільш „оригінальні" його „переклади..." Незадовго п. П. опинився під судом з арт. 73 і 74 К. К. за образу святощів і за кепкування зі слів молитви до Матери Божої. Свідки вже давно зложили зізнання у судового слідчого, й не виключене, що якраз підчас се-сії церк. Собору буде визначена — як своерід-на атракція — також судова розправа над до-тепним місіонарем-соборянином...

А можеб „В. Чтение" потрудилося спросту-вати й ці дані?

Д-р. А. Річинський.

6. II. 1930. у Володимирі Волин.

Нова партія в Англії.

Величезну сенсацію в політичному світі ви-кликала енунціяція льорда Біверобрука про тво-рення ним нової англійської політичної партії, що буде називатись „партією зединеної імпе-рії" (United Empire Party — Юнайтед Емпайр Парті). Біверобрука підтримує відомий пресовий потентат Ротермір. Нова партія підірвалаб силь-но англійських консерватистів та їх політичні впливи, бо велика скількість її членів вербува-лась би саме спомеж консерватистів. Нова партія ріжнилась́б від консервативної передовсім тим, що підтримувалаб оподаткування всіх споживчих продуктів, що напливають зпоза Англії. Ротермір твердить, що нова партія здобуде при най-ближчих виборах найменше половину мандатів.

І в „незалежній" Татарії арештують.

Радянська преса повідомляє, що в Самарі а-рештовано майже 100 осіб, обвинувачених в при-належности до тайної організації, яка мала на меті проголосити незалежність татарської дер-жави. Між арештованими є також бувший ко-мандант самарського військового округа Мар-тинов.

Напад комітаджів.

Після довшої перерви, болгарські комітаджі нагадали про себе знов: У південно-сербськім місті Кочана банда комітаджів напала на готель „Шуманія", вбила жандарма, вкинула до льока-лю управи готелю бомбу, після чого зникла за болгарським кордоном. Югославянський уряд о-голосив 50.000 динарів нагороди на винайдення напасників.

Сойм.

На засіданні сойму 21. лютого марш. Да-шинський повідомив, що від президії першої палати Найв. Суду одержав відпис постанови того суду про уневажнення виборів в окр. Луцьк, наслідком чого втратили мандати пос. Радзівіл, Вісліцький, Волинець, Федорук, Сер-ветник і Власовський. Опісля марш. Дашин-ський відповідав у справі просьби скреслити з протоколу промову пос. Жарського (ком.). Маршал ствердив, що від якогось часу кількох ком. послів промовляють як вороги держави та як представники СРСР. У їх промовах є ча-сто обиди, примітивні простацькі вислови і т. п., що обиджують патр. почування, почуття правди, а часто і який небудь змисл. Годі таке терпіти на яких небудь зборах дозрілих людей, тимбільше в соймі. Марш. піддав цензурі про-токол із промови пос. Жарського та виключив того посла з 3 засідань. Одначе поборювання вибриків свободи слова не повинно бути рівно-значне із поборюванням тієї свободи взагалі. Тому не може згодитися на скреслення цілої промови пос. Жарського з 18. лютого. Опісля на припоручення маршала пос. Пйотровський як секретар відчитав письмо пос. Четвертин-ського, голови надзв. комісії для розгляду по-дій в соймі з 31. жовтня м. р. Пос. Четвертин-ський повідомляє, що зрікається головства ко-місії тому, що посли ББ, члени тієї комісії, за-жадали, щоби відчитати в цілости звіт міністра військових справ (марш. Пілсудського) про ті події. Домагання це унеможливлює Четвертин-ському вести безсторонно праці комісії та згід-но з розумінням публ. моралі. Колиж пятьох членів комісії заявилося проти відчитання ли-сту, члени ББ постановили кинути комісію. То-му пос. Четвертинський просить маршала скли-кати комісію, щоби означити її дальші праці й евент. її доповнення. Марш. Дашинський по-відомив, що поставить на денний порядок до-повняючі вибори до комісії, потім постараєть-ся про зорганізування її та про вибір голови.

Пос. Західний просить маршала інтервеню-вати в справі сконфіскування городським ста-ростом у Львові перекладу його промови в соймі, яку то конфіскату затвердив окр. львів-ський суд. Маршал обіцяв занятися тією справою.

Сенат.

Пленарне засідання сенату відбудеться в середу 26. лютого.

Чутки про кр зу польського каб нету.

„Пшеглььонд Вечорни" приніс чутку із сойм. опозиції нібито мін. Червінський наслід-ком інтервенції клиру кине становище мін. осві-ти. Наслідником був би професор львівської політехніки Токарський, приятель прем. Бар-теля. Далі тойже часопис повідомляє, що з ре-ляцій сойм. опозиції виходить, нібито прем. Бартель виїзджаючи мин. неділі у Львів зложив свою димісію на руки президента наслідком ріжниці думок, що повстали в звязи з листом марш. Пілсудського, що торкається марш. Да-шинського. „Пшеглььонд Веч." зазначує, що всі чутки безосновні.

Конференція у президента.

Дня 21. лютого президент приняв на дов-шій авдієнції прем. Бартеля, марш. Пілсуд-ського та мін. скарбу Матушевського. Конфе-ренція торкалася госп. справ: торг. білянсу, виконання бюджету, концесії Гарімана і т. д.

Новий французький кабінет.

Тардіе не згодився взяти участи в новім ка-бінеті, у якім Шотемп пропонував йому теку краєвої оборони, що лучила би мін-ство війни й маринарки та становище віцепрем'єра. Тому Шотемп звернувся до людей, що стоять ближче до лівиці і йому вдалося створити такий ка-бінет:

Президія і вн. справи Шотемп, закордонні справи Бріян, справедливість Стеґ, військо Бенснар, маринарка Альб. Саро, фінанси Дю-мон, бюджет Пальмад, освіта Жан Дюран, тор-говля Жорж Боне, хліборобство Кекіль, праця Люшер, сусп. роботи Даладіе, кольонії Лямуре, летунство Гіна, ренти Гаке, почта, телефони Юл. Дюран, торг. маринарка Данелю. Державні підсекретарі: президія ради мін. Бертельо, вн. справи Машанде, військо Лямбер, маринарка Беляниже, кольонії Архімбо, хліборобство Шап-лен, сусп. роботи Шарльо, мистецтво Буісу, фіз. виховання Андрі Пате, технічне шкільниц-тво Шабрен, гигієна Рустан.

Присуд у справі православної церкви у Львов..

Польські часописи повідомляють, що апел. суд виготовив уже присуд у справі православ-ної церкви у Львові при вул. Францішканській ч. 3. Присуд відкидає претенсію рел. рум. фон-ду на Буковині та домагання признання права власности і віддання посілости, присуд засу-джує той фонд на заплачення коштів спору. Ап. суд станув на становищі, що виступаючий з домаганням рел. фонд не є ідентичний з дав-нім рел. фондом на Буковині, ніколи не мав правн. особовости, тому з боку фонду нема па-сивної легітимації та що цей фонд перестав дійсно істнувати з упадком Австрії. Оставші по ньому посілости згідно із Сан Жерменським договором перейшли на власність сукц. держав. Так на основі того присуду прав. церква у Льво-ві перейшлаб на власність польської держави.

Протиалькогольний фронт.

Відкриття 3-дневного протиалькогольного курсу у Львові.

Дня 21. лютого в год. 6. вечором відкрив сьогорічний протиалькогольний курс голова Українського Протиального Т-ва „Відродже-ня" проф. д-р **Іван Раковський.** Після того інав-гураційний виклад виголосив д-р **Маріян Паньчишин** про вплив алькоголю на организм, основ-но, всесторонно та фахово обговоривши цю тему. **Д-р Софія Парфанович** говорила про ме-тоди боротьби з алькоголем і високе завдан-ня „Відродження" та його напрямні діяльности. Нинішній цикль викладів закінчив п. **Михайло Хомяк** рефератом на тему „Алькоголізм і ощадність". — Всі три реферати нагородила численна публика гучними оплесками.

Виклади в суботу (22. II.) точно в год. 5. попол.

З причин незалежних від „Відродження" відбудуться суботнішні протиалькогольні ви-клади вимково в годину скорше, себто поча-ток в год. 5. попол. — як звичайно — в салі **„Зорі" при вул. Вірменській ч. 25.** В суботу ви-кладатимуть: д-р І. Раковський, дир. І. Герасимович і проф. Ю. Каменецький.

Початок **недільних викладів** в год. 6. веч.

Прилюдна збірка у Львові.

За дозволом львівського городського ста-роства відбудеться у Львові в **неділю, дня 23 лютого прилюдна збірка** на протиалькогольний пресовий фонд і на пропаганду протиалько-гольних ідей. Збірщики будуть під церквами і у-країнськими установами. — Прохається масо-вими жертвами допомогти Т-ву „Відродження" в його змаганнях — увільнити український на-род з пут алькоголізму.

Зі спортового життя.

Гаківка: УКРАЇНА—ЛЕХІЯ.

Відплатні товариські змагання України з А-клясовою Лехією в гаківці відбудуться в неділю 23. ц. м. на ставі „Світезі". Початок 11. год. передпол.

ЛЬВОВЯНКА—УКРАЇНА 3 : 0 (1:0, 1:0, 1:0)

Перша й остання програна України в гоке-йових мистецтвах Б-кляси. До програної у-країнської дружини причинився головно сла-бий воротар. Одного голя (самоубивчого) стрілив у ворота України оборонець Лішин-ський. Видців до 300. Суддя п. Шиба.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ринкова любов.

День-у-день бачу з вікна редакції львівський ринок, що в полудневі години виглядає мов велике муравлище. Люди швендяються поміж будками, дехто купує, дехто оглядає, дехто сваритьса, а є й такі, що тільки крадуть. В будках, мов пузат. самовари, сидять перекупки і час до часу розхвалюють свій крам.

— Свіженька сметана, панюсю!

— А по кілько?

— По два золотих сорок за літру.

— Дякую. Куплю деінде дешевше.

— Хіба смоль горячої, панюсю...

— Яблучка тирольські, смачні, соковиті...

— По чому фунт?

— Два злотих.

— Такі поморщені...

— Панюсю, хто на морозі не поморщиться. Гляньте на себе до дзеркала. Яблука пічним проти вас.

Люди купують, перекупки доповідають і так іде торг.

Нераз приглядався я перекупкам і ніколи не припускав, щоб у них билося серце до чого іншого, як тільки до інтересу.

А прецінь і перекупкам перебє час до часу збиточний Амор стрілкою зацугану груд і влучить у саме серце.

Оповідав мені один знайомий:

„Як знаєш, я все ходжу до бюра через ринок. В бюрі в мене сум і безвиглядність авансу, то чоловік заки дійде до бюра, хоче з кимсь бодай хвильку побалакати. Рідко стрічаю когось зі знакомих, то беру тай говорю з перекупками. Спеціяльно одна, пані Прокопова, була і розмовна і прихильна до мене. Продавала квіти і десь колись цибулю. Зробив я до неї око раз, другий і пані Прокопова розмикла як віск. Одного дня, коли я спинився на хвилю біля Прокопової, вона з чарівною усмішкою подала мені хризантему. Хризантема — осінний квіт, я вже не молодий і пані Прокопова вже під пятьдесятку.

З того часу щодня діставав я від неї квітку, доказ щирої симпатії і безінтересовности в коханні.

— Чим-же я віддячуся вам, пані Прокопова? — говорив я нераз.

Прокопова спускала очі і з її визначних грудей виривалося тихе зітхання, аж воробці полошились.

— Пан директор (коби то в бюрі був такий легкий аванс!) варті в мене ще більше...

Тривала наша ідилля довго, може рік, може півтора і булаб тривала до нині, якби не мій нерозум.

Захотілося раз моїй жінці квітів: „Ходи і ходи на ринок, там дешеві і великий вибір"... — Щож — думаю — піду до своєї знакомої — дешевше куплю. Пані Прокопова глянула на жінку і ціла в огнях.

— Дайте нам, пані, якихсь гарних квітів.

— А то хто? — показала оком на мою жінку і взялася під боки.

Що я мав сказати?! Що це моя знайома? Мав би я в дома історію!

— Я жінка цього пана! — виручила і рівночасно закопала мене моя дружина.

— Ах, жінка! — всміхнулася пані Прокопова, але той усміх до нині морозить мене. — Що собі властво бажають? — спитала офіціяльно.

Моя жінка, уповаючи на мою знайомість із Прокоповою набрала квітів, як на весілля. Заплатив я тоді тяжкі гроші, так що й ті всі дарові хризантеми були в рахунку.

А від тієї пори я не дістав від пані Прокопової навіть марного „зачеписка". Коли переходив біля неї і робив око, то Прокопова вдавала, що цікавиться архітектурою магістрату.

Мав я одну правдиву любов і ту легкодушно втратив! — скінчив мій знайомий...

Не такі то перекупки без серця, як виглядає.

Галактіон Чіпка.

Грецько-турецьке зближення.

З Атен пишуть, що дня 18. лютого закінчились грецько-турецькі переговори у спірних пісдявоєнних справах. Деякі спірні питання має остаточно вирішити мировий суд. Всі грецькі партії надали урядові повновласть вести грецько-турецькі переговори в тім напрямку, щоби між Грецією і Туреччиною прийшло до зближення. Венізельос вірить у мирні тенденції політики Кемаля паші і висловив бажання, щоби і Греція і Туреччина зменшили воєнні зброєння.

Льондонська конференція.

Дня 18. лютого італійська делеґація оголосила на льондонській конференції новий меморіял італійського уряду у справі розбровнь. Італія домагається від Франції парітету щодо Середземного Моря. Панує переконання, що такий французько-італійський парітет є можливий до осягнення. Франція заявила, що тонаж її фльоти виносить тепер 500000 тон. Як відомо, конференцію перервано на тиждень, але за кулісами ідуть неофіціяльні наради делеґатів ріжних держав, які підготовляють матеріяли для офіціяльного засідання.

Уступлення саксонського уряду.

Саксонський соим ухвалив урядові заяву недовіря. Тільки значна меншість голосувала за заявою довіря. Президент міністрів д-р Біндер оголосив уступлення теперішнього уряду Саксонії. Дня 4. березня відбудеться вибір нового президента міністрів, а новий уряд має бути утворений до 15. березня.

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ **розсилаємо з нинішнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на березень виносить 5 зол.**

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 238 44—?

— **Юліян Романчук**, довголітній провідник нашого національного табору, що поклав великі заслуги на ниві нашого народнього відродження, святкує дня 24. ц. м. (в понеділок) 88-літні роковини своїх уродин. Достойний сеніор нашого громадянства держиться, як на свій вік, добре, інтересується живо всіми народніми справами і помістив у цьогорічнім ювилейнім числі „Діла" ще свої спомини з історії нашого органу. Складаємо йому в тому дні іменем всього українського громадянства найщиріші побажання.

— **З Музичного Інституту ім. Лисенка.** Піврічні пописи елевів нижчих і середніх років відбудуться в понеділок дня 24. ц. м. в год. 6 і пів веч. в салі Лисенка. Програмки при вступі.

— **В 40-ий день смерти бл. л. д-ра Евмена Лукасевича** відбулася у Варшаві на православному цвинтарі жалібна панахида при численному здвизі української варшавської громади. На могилі промовляв голова Українського Центрального Комітету Микола Ковальський, пригадуючи заслуги Покійного на ріжних ділянках українського життя та звертаючи увагу, як дуже відчувається відсутність того визначного діяча, головно в нинішній час, який підкреслює великий Його хист — популяризації української справи серед чужинців. На цих поминках варшавська українська громада знову відчула, що забракло серед неї одного з найкращих членів.

— **Виділ читальні „Просвіти" в Летні,** дрогобицького повіту, просить отсим усіх українських громадян, що одержали його відозви, жертвувати свої лепти на будову Народнього Дому в Летні. Оскільки ті громадяни не можуть жертвувати своїх лепт, виділ просить звернути йому почтові перекази, яких йому бракує, а які він міг би вислати іншим українським громадянам.

— **Заява Т-ва „Громада" у Відні.** Задля технічного недогляду попала в оголошення про наші вечерниці, що відбудуться 23. II. 1930 р., немила помилка, а саме сказано, що будуть виведені побіч українських теж і російські національні танці, а приґраватиме українсько-російська капеля „Меркур". Помилку спостережено щойно після виекспедіювання оголошень. В дійсности ніяких російських танців, ані українсько-російської капелі на наших вечерницях не буде, що подаємо до загального відома. — **Виділ Українського Роб. Т-ва „Громада" у Відні.**

— **Траґічні випадки у Львові.** При вул. Пасічній кравецький майстер В. Пшенсінський оженився з молодою дівчиною і в пошлюбну ніч зачадився разом зі жінкою так сильно, що вранці найдено трупи новоженців. — У готелі „Бульвар" закінчив життя самовбивством із причини безробіття Тадей Ягусінський. — При

вул. Кентшинського 56. Анеля Запшалова зі заздрости вбила ножем свого любовника Колтика. — При вул. Личаківській під ч. 47. поліція найшла 19-літню Розалію Царевич у непритомному стані. Виявилось, що вона хотіла отруїтись тому, що заразилась від Адольфа Куґля (вул. Гетьманська 24) венеричною хоробою.

— **Вилізло шило з мішка.** У селі Мишині під Коломиєю, минулої осені із воза учительки М. Григорцевої, хтось украв валізу повну костюмів та білля. Довший час не вдалось злодія відшукати. Аж минулого тижня ця учителька пізнала в школі на своїй учениці, дочці селянина Мирошока-Цьомака спідничку перероблену із її сукні. В цю справу вмішалась поліція і при ревізії в хаті Мирошока-Цьомака віднайшла валізу із гардеробою учительки та ще й інші крадені річи, як упряж на коні, лямпи, дамські торбинки, а навіть крадені кури, годовані на стриху, щоби їх ніхто не побачив і не пізнав.

— **Безробіття в Польщі зростає.** Дня 15. лютого в Польщі начислено 268.545 безробітних. Два тижні перед тим цих безробітних було менше на 9.873 особи.

— **Великі морози в Ню Йорку.** В Ню Йорку є такі великі морози, що декілька осіб замерзло в ночі на вулицях. Також в околицях Ню Йорку було багато нещасливих випадків наслідком сильних морозів і великих сніговиць.

— **Шведська королева умирає.** Зі Штокгольму пишуть, що стан здоровля шведської королевої дуже поважний і лікарі сподіваються леда день катастрофи. Шведський король перебуває в Римі біля вмираючої дружини.

— **Ріжні вісти.** В Південній Африці вибухла епідемія чуми, на яку померло досі 60 осіб. — В Еспанії є великий мороз, який в деяких околицях доходить 25° Ц. — В околицях Каляраші в Румунії підчас бурі на Дунаю перевернулась лодка, причім утопилось 11 осіб. — Поля Неґрі заскаржила одного французького журналіста до суду і зажадала пів міліона франків за те, що цей журналіст образив її в одній своїй статті.

— **В справі посилання жертв на інвалідів.** Усіх наших ПТ. Членів та Жертводавців просимо не посилати жертв на українських інвалідів через редакції часописів. Посилки такі доходять до нас звичайно спізнені та спричинюють чимало клопотів адміністраціям часописів. Усі жертви просимо слати на наше конто ПКО ч. 405.944, або на адресу Українське Т-во Допомоги Інвалідам, Львів, вул. Руська ч. 3/II.

— **Пригадка.** Пригадується Товаришам-адвокатам, що дня 2. березня ц. р., в неділю в 11. год. передпол. відбудуться у великій салі „Української Бесіди" у Львові, при вул. Рутовського 22. I. пов.: **звичайні загальні збори Союза Українських Адвокатів. Проситься всіх Товаришів на ці збори конечно прибути,** бо на тих зборах будуть вирішуватись важні справи, як фонду товариської допомоги, життевого обезпечення і інші. — В суботу, 1. березня ц. р. вечором уладжує Союз Українських Адвокатів: **вечерниці** в салях „Української Бесіди" у Львові. Стріча українських правників і їх родин з цілого краю.

— **Новий катальог книжок** на 1930 рік **висилає даром бібліотекам Книгарня Наукового Т-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок 10.** 1318 9-10

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. лютого ц. р.: за масло експортове солене й несолене пріма по 5·30 зол. за кільограм; за літру молока 0·38 зол.; за літру сметани 1·80 зол.; за копу яєць 6·20 зол.

З судової салі.

Начальник громади і радні перед судом.

Громадська рада в Загірю Кінгиницькім, рогатинського повіту, ухвалила, щоби з причини лютуючої червінки і тому, що по селі волочаться постійно незнані люди, не пускати до села незнаних людей, а також тих, що займаються окружною торговлею. Дня 5. серпня 1928., приїхав з візком печива Лейба Тавбер і розпродував печиво. На це надійшли радні Андрій Кузик і інші, сконфіскували візок та завезли його до громадського уряду. За це бережанська прокуратура виготовила всім їм акт обвинувачення за злочин з § 93 і 98 к. з., а окружний карний суд у Бережанах засудив начальника громади Івана Гульовського на 1 місяць тяжкої вязниці, а радних Андрія Кузика, Семена Хорошина, Михайла Войткова й оглядача мертвих Михайла Кінтера на два місяці тяжкої вязниці. Обвинувачені внесли через д-ра Волод. Бемка, адвоката в Бережанах, відклик, а дня 21. лютого 1930 р. відбулася в цій справі апеляційна розправа в Апеляційному Карному Суді у Львові. По промовах прокуратора Човницького й адвоката д-ра Льва Ганкевича Апеляційний Трибунал у складі радників Ояка і Маліцького під проводом ради. Сохи ухилив вирок бережанського суду й увевнинив усіх обвинувачених селян від вини і кари та від поношення коштів карного поступовання.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 22. лютого година 7·30 веч. „Міреле Ефрос“.

Неділя, 23. лютого, год. 3·30 попол. „Мамуся на відданні“.

Неділя, 23. лютого, год. 7·30 вечором „Шехерезада“ і „Постій кавалерії“.

Понеділок, 24. лютого, год. 7·30 веч. „Княжна Шікаго“.

Малий Міський Театр:

Субота, 22. лютого год. 3·30 попол. „Без жінок“.

Субота, 22. лютого, година 7·30 веч. „Панна в дипльоматії“.

Неділя, 23. лютого, год. 3·30 пополудні „Панна в дипльоматії“.

Неділя, 23. лютого година 7·30, веч. „Панна в дипльоматії“.

Театр ревії „Гонг“ — в салі кіна „Кольосей“:

Субота 22. дня лютого „Тілі-бом“. — Дві вистави: год. 7·30 і 9·30 веч.

Неділя, дня 23. лютого „Тілі-бом“. — Дві вистави: год 7·30 і 9·30. веч.

ЧАИ марки БУЗЬКО вдоволяє кожного смак на

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Крилата фльота“ (з Рамон Новаром).

КАСІНО: Жінка на місяці.

КОЛЬОСЕЙ: Золота фарма. Втекла мені перепілочка.

ЛЕВ: Люди без обличча (Гарі Піль).

МАРУСЕНЬКА: Перед присудом (Ольга Чехова, Анна Мей Вонг).

ОАЗА: Маріонетки життя.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Дика орхідея“ (Ґрета Ґарбо).

ПАН: Білі ночі.

ПАСАЖ: Звукова фільма: Оборонець у пасці, Гомонтів тиждень і ам. комедія.

ПРОМІНЬ: Мадярська рапсодія.

СІНЕВЕ: Сповідь жінки (Поля Неґрі і Ельстера Ральстон).

ФАТАМОРГАНА: З дня на день (Ферд. Ґетля).

ХИМЕРА: Любовні авантюри (Гарі Лідтке)

УТІХА: На позорищі.

Програма радіо.

Неділя 23. І. 1930.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження з віленської базиліки. **Краків** (312,8) 20·15 Вечірній концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 11·10 Квартет пувонівістів. **Ляйпціґ** (259) 14·30 Камеральна музика. **Братислава** (279) 18·00 Танкова музика. **Льондон** (356,4) 17·30 Концерт. **Берлін** (418) 16·00 Музика з готелю Брістоль. **Стокгольм** (436) 21·40 Концерт. **Лянгенберг** (473) 13·00 Легкий концерт. **Прага** (487) 18·00 Німецька авдиція. **Брюссель** (509) 19·30 Грамофонові платти. **Відень** (516,3) 18·45 Концерт солістів. **Рига** (525) 16·00 Пополудневий концерт. **Мюнхен** (533) 16·00 Пополудневий концерт. **Будапешт** (550) 11·15 Богослуження. **Москва** (825) 19·00 Музично-літературний вечір. **Ковно** (1935) 19·30 Вечірній концерт. **Харків** (1304) 19·30 Танкова музика.

Понеділок 24. II. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей. **Краків** (312,8) 17·45 Трансмісія з Варшави. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·05 Орхестрова музика. **Льондон** (356,3) 16·20 Танкова музика. **Берлін** (418) 19·05 Оперові арії. **Стокгольм** (436) 19·30 Російська музика. **Лянгенберг** (473) 20·00 Вечірня музика. **Прага** (487) 12·35 Радіо-орхестра. **Брюссель** (509) 18·00 Радіо-тріо. **Відень** (516,3) 20·05 Концерт. **Рига** (525) 19·00 Естонський вечір. **Мюнхен** (533) 19·35 Симфонічний концерт. **Будапешт** (550) 19·20 Грамофонові платти. **Москва** (825) 19·30 Твори Рахманінова. **Харків** (1304) 15·00 Концерт для дітей.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка.

Жидачів:
Неділя 23/II 1930 — Маруся Богуславка.
Понеділок 24/II 1930 — „Те, чого не було“, премєра. 1498 1—1

Ширші сходини Союзу Українок відбудуться дня 25. лютого п. р. в 19-тій год. в домівці Т-ва, вул. Підвалля, ч. 7. На порядку дня реферат п. Анни Палій п. н. „Американка“. Окремих запрошень не розсилається. 1503 1-1

XII. Загальний Збір Союзу Українських Приватних Службовників „Супруга“ у Львові відбудеться дня 16. березня 1930 року (неділя) в 9-тій годині рано в салі Т-ва „Бесіда“ при вул. Рутовського ч. 22. (Народний Дім) з таким порядком нарад: 1) Відкриття Збору й вибір голови Збору; 2) Верифікування протоколу з останнього Загального Збору; 3. Звіт Головної Ради: а) загальний огляд діяльности в 1929 році б) касовий звіт за 1929 рік; 4) Звіт Провірної Комісії з перевірки діло- й книговодства за 1929 рік; 5) Дискусія над звітами й принятя внеску в справі абсолюторії для Головної Ради і Провірної Комісії; 6) Зміна статуту Союзу; 7) Справа забезпечення на старість; 8) Вибір голови, 11 членів і 6 заступників членів Головної Ради та 5 членів Провірної Комісії на діловий рік 1930; 9) Суспільне законодавство; 10) Усталення висоти членської вкладки на 1930 рік і фонд безробіття; 11) Внесення й запити; 12) Замкнення Загального Збору.

Якщо в означеному часі не явиться на Зборі ⅓ часть усіх членів, потрібна до правосильности нарад, відбудеться в 10-тій годині цього самого дня в цій самій салі і з цим самим порядком нарад другий Загальний Збір, який рішатиме без огляду на число присутніх на Зборі членів. Право участи в Загальнім Зборі має кожний член, що вирівняв членські вкладки до кінця листопада 1929 року (§ 10 статута). Львів, дня 13. лютого 1930 року. — **Головна Рада „Супруга“.**
1496 1—1

На Рідну Школу зложили в золотих Вп.: Василь і Дарія з Бачинських Елішевські Сновичі 30, замість повідомлень про своє вінчання дня 23. січня; Михайло Лісикевич, Берно 30, Олена Зубрицька-Кудачковська, Львів 10, замість вінця на могилу бл. п. Олени з Бородайкевичів Вітошинської у іді: Українська Каса на Личакові 41·33 зі скарбонки; д-р Полохайло, Львів 15, як гонорар за оглядини о. Гірняка; Григорій Цибик, Ковін 7; д-р Михайло й Олена Волошини 20, з щирими побажаннями для новожениців Ірини з Савчаків і д-ра Сапруки; Осип Бурачинський, адвокат Хопнице 27, замість побажань п. Боднарам з Тернополи з нагоди вінчання їхньої доньки; Тисовська Марія, Калуш 30, збірка на чайнім вечері 26. 1. п. р., урядженім учасницями курсу крою й шиття. — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.** 1494 1—1

У КУЛИКОВІ, 17 km від Львова, адвокатська канцелярія в дуже догідному місці до відступлення. — Зголошення до канцелярії д-ра Р. Перфецького, Куликів. 1499 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на сплати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляпти, золото срібло, плачу найвищі ціни. 1002 42

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20·— 1 кг. — Сливкові повила на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 16— Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26·— Правдиву овечу бриндзю в 5 кг. фасках зол. 16 . Франко за посліплатою. Мендель Штуммер, Косів к. Коломиї. 1382 6—10

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 1195 7—?

ШУКАЮ адв. кандидата, рутинованого, від квітня. — Адвокат д-р Чорненко, Солотвина. 1470 3—3

ДО ЗАМІНИ подільська парохія, дуже добра, 2.300 душ, 85 моргів поля й сіножати, одна церква, дрова, великий сад, добрі будинки, близько залізниці. — Зголошення до Адм. „Діла“ під „Подільська парохія“. 1487 3—3

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову книжечку, виставлену через ПКУ Володимир Вол. на назвище Данило Сікарук, р. 1889, Ганиянки, гр. Одеськ.
1491 2—3

ІНТЕЛІҐЕНТНА, поважна жінка, добра господиня, обняла би заряд дому у самітного священика між Львовом і Сколем. — Зголошення під „Поважна“ до Адмін. „Діла“. 1502 1—2

ГАРНИЙ, уладжений, фронтовий покій негайно до винайму. — Зголошення вул. Косинерська ч. 9. І. пов. 1504 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики**
ординує від 8—10½, 14—18, в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65—87. 84—?

Б. Секундар загального шпиталя
Д-р В. Кашубинський
спец. внутрішних і діточих недуг
орд. від 9—11, 3—5.
ЛЬВІВ, вул. Ґрунвальдська 11 а.
ріг Задвірянської давн. Садівницької, бічної Льва Сапіги. — **Телефон 83—47.**
1322 9—10

Специяліст венеричних шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8—10 і 2—6, в неділі від 9—1 **Львів, Ясника 1**, ріг Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. —
595 **Лічення жиляків.** 22—?

Надійшов вступ осени й зими
КАТАР
носа, гортанки й хрипка
тому поручається
PINOMETHYL
зареєстр. в Міністр. Внутр. Спр. п. ч. 1198 і в держ. патентовім Уряді
1330 п. ч. 18216. 5—12
PINOMETHYL вживається при острім катарі носа, гортанки й хрипці, усуває насадки і є середником дезинфекції віддихових доріг. До набуття в усіх аптиках. Ціна 1·75. Генеральне Предст. „OZON“ Львів.

2.800 зл. НОВІ ЗАГРАНИЧНІ ПІЯНІНА, чорні, найновішої конструкції, на догідні сплати поручає виключне заступництво **„Wonius̈zko“, вул. Зіморовича, ч. 10.**

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку зложити сердечну подяку Вповажан. Ц. д-рові Володимирові Білозорові за вилічення мене майже безінтересовно з тяжкої, майже безвихідної недуги. — Складаю також щиру подяку Вповажаним Панам д-рові Зен. Левицькому і д-рові Алекс. Козакевичеві за участь в конзиліях.

Коломия, 21. лютого 1930 р.
1497 1—1 **Іван Оджинський**

Щоби кожний міг купити
дешево добрий капелюх
поручають склади І. Краєвої Фабрики
Руд. НАЙВЕЛЬТА у Львові
протягом **лютого**
Капелюхи:
Мужеські: по зол. 8·50, 12·50, 15·50, 17·50, 19·50.
Жіночі: по зол. 6—, 8·50, 11·—, 1·15—
1217 5—? шапки 5·50, берети 4·50

ДО ВЕСНЯНИХ ЗАСІВІВ
є
ТОМАСИНА
тисячекратно випробована.
ТОМАСИНА ділає довготревало, а тимсамим є дешева.
ТОМАСИНА ділає негайно, тому що розпускається в підшкірній воді.
ТОМАСИНА дає гарні врожаї збіжжа й овочевих ростин, перепиняє вилягання.
ТОМАСИНА відквашує ріллю, містить крім фосфорового квасу, 50 % ділаючого вапна.
Замовлення Томасини на час конечні.
Осип КАРРАХ,
Львів, вул. Костюшка, ч. 18.
Цінники й проспекти даром й оплатно.

Американська система!
ФАБРИКА МЕБЛІВ „ФАМЕТА“
Львів, вул. Красіцьких ч. 18. а.
Продає кожному без ручителя на умовах платности дотепер небувалих, спальні, їдальні, кухонні і бюрові урядження **від 10 зол.**
Поодинокі штуки меблі, виставлені меблі, фотелі до спання, дивани, матераці ... пп, шафи й інше. 1011 15—20

Ширіть наш часопис!

Ондуляція вже непотрібна
якщо Пані вживають моєї опатентованої сітки до тревалої водної ондуляції. При помочі звичайної води осягнете, Пані, кожну бажану форму волосся. Ціна 5 зол. — З приводу частого невикуплювання післяплат висилається виключно за попереднім надісланням ціни. Якщо не подобається, беремо назад. 1462 3—6
Р. И. Шульц, Познань, Рибакі 7.

Naturalis
фарба до волосся
від пів століття вживана.
фарбує моментально на усі відтінки.
Сивому волоссю вертає його первісний колір.
Спосіб уживання в кожнім пуделку
1421 **Скрізь можна дістати.** 3—9

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.